

Shrnutí pro veřejnost k Výroční zprávě o implementaci Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost za rok 2022

Výroční zpráva o implementaci Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost za rok 2022 (VZ OP PIK 2022) představuje informace o průběhu implementace OP PIK za období do 31. 12. 2022. Pro přepočítání korunových údajů byl použit kurz Evropské centrální banky 24,334 CZK/EUR z prosince 2022. V roce 2022 nebyly vyhlášeny v OP PIK žádné výzvy. Od začátku programového období do 31. 12. 2022 Řídicí orgán (ŘO) celkem vyhlásil výzvy pokrývající 193 % alokace programu. Výzvy byly průběžně vyhlášeny v prioritních osách 1 až 4 (PO1 až PO4), v celkové výši 7 439,92 mil. EUR EFRR (Evropský fond pro regionální rozvoj, pozn.: není-li uvedeno jinak, jsou finanční údaje uváděny za část EFRR). Jednalo se o výzvy průběžné i kolové. V roce 2022 bylo v rámci dotačních programů PO1-PO4 přijato 386 žádostí o podporu v objemu 13,02 mil. EUR. Výběrové komise jednotlivých programů podpory (PP) schválily 713 žádostí v objemu 144,89 mil. EUR. ŘO v roce 2022 evidoval 1 129 vydaných Rozhodnutí o poskytnutí dotace (Rozhodnutí) ve výši 318,66 mil. EUR. Proplaceno bylo 3 034 žádostí o platbu (ŽoP) za 484,01 mil. EUR. K vydávání Rozhodnutí i k proplácení ŽoP docházelo napříč PO. Celkové způsobilé výdaje (CZV), jež příjemci vykázali ŘO, dosáhly k 31. 12. 2022 výše 5 710,90 mil. EUR.

Co se týká implementace ITI (integrované územní investice) v OP PIK, dané alokace byly využity dle aktuálních potřeb. Kolem 28 % prostředků se již proplatilo a cca 20 % zbývá dočerpat. Cca 35 % se převedlo na Covid a přibližně 17 % se nevyužilo. Pokud bychom analyzovali vybrané aglomerace, nejvíce proplacených prostředků, tj. nad 80 %, připadá na Plzeň a "Pardubice s Hradcem Králové".

Programové období 2014-2020 přineslo v roce 2022 s ohledem na předchozí pandemii COVID-19 výrazné změny a požadavky na ŘO OP PIK, a to jak v oblasti monitorování, tak i v implementaci zcela nových opatření a nástrojů podpory. Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) se soustředilo na splnění klíčových úkolů a plynulou realizaci implementace OP PIK.

Úspěšnost implementace Evropských strukturálních a investičních (ESI) fondů na jednotlivých ŘO je mimo jiné měřena pravidlem n+3, toto důležité pravidlo znamená povinnost do tří let vyčerpat dotace přidělené v daném roce. Pravidlo n+3 v roce 2022 bylo splněno a v rámci OP PIK, nedošlo ke ztrátě prostředků, což byl hlavní cíl pro rok 2022.

V dalším období, zejména v roce 2023, očekává ŘO akceleraci a nárůst čerpání dotací v souladu s dosavadním trendem a ukončováním projektů. Nejvyšší čerpání vykazuje PO2 Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků (MSP), což je způsobeno čerpáním Finančních nástrojů (FN), které jsou alternativou k dotačnímu financování. Mezi podnikateli je dlouhodobě oblíbený zejména FN Expanze, spravovaný Národní rozvojovou bankou (NRB). Všechny FN jsou v OP PIK financovány ze 100 % z příspěvku Unie.

OP PIK průběžně naplňuje svůj hlavní cíl, a to zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelského prostředí v České republice, primárně v oblasti MSP. U MSP byla podpora realizována zejména prostřednictvím investic do strojů a zařízení, poradenství, modernizace infrastruktury a rekonstrukcí nebo vytvoření nových školících center. Díky investicím do nových technologií došlo k výrazné modernizaci vybavení.

V průběhu roku 2022 pokračovalo čerpání FN Expanze, Rizikový kapitál (EIF a IPO fond) a Úspory energie a Brownfield fond.

V rámci FN Expanze (úvěry i záruky) došlo s ohledem na vysokou poptávku v předchozích letech již k prakticky plnému zazávazkování prostředků.

Během roku došlo k převodu v pořadí 7. tranše ve výši 40,87 mil. EUR do úvěrové části programu a převodu v pořadí 6. tranše ve výši 24,54 mil. EUR do záruční části programu. Tyto tranše budou certifikovány v průběhu roku 2023. V květnu došlo ke zvýšení alokace úvěrové části programu na 377 288 486,95 EUR.

Obdobně došlo k plnému zazávazkování prostředků též ve FN Úspory energie, jehož alokace byla následně v prosinci 2022 navýšena na 25,9 mil. EUR s předpokládaným uplatněním v roce 2023. Během roku došlo k převodu 4. tranše v hodnotě 4,09 mil. EUR, která bude certifikována v průběhu roku 2023. K 31.12. 2022 bylo podepsáno 91 úvěrových smluv v hodnotě 15,3 mil. EUR. na 25,9 mil. EUR.

Pokračovalo i čerpání programu Rizikový kapitál EIF, v rámci kterého se v roce 2023 předpokládá dočerpání poslední tranše. Navýšené tempo čerpání zaznamenaly v roce 2022 poslední spuštěné FN IPO fond a Brownfield fond, kde dosud zbývá významná část prostředků nezazávkována, avšak je zde předpoklad významného pokroku v roce 2023. V jejich případě bude případné částečné nedočerpání v roce 2023 řešeno realokací do programu Expanze.

V oblasti indikátorů došlo v roce 2022 vzhledem k předešlému roku k dalšímu významnému zvýšení, a to nejen odhadů poskytnutých příjemci (závazek), ale zejména skutečného plnění. Závazek indikátoru Počet podniků pobírajících podporu na úrovni OP vzrostl o téměř 5 % (na PO1 o 7 %, PO2 rostla 4 %, PO3 vzrostla o 4 % a PO4 o 28 %; celková hodnota na OP dosáhla 14 192) a skutečné plnění o 9 % (celková hodnota 12 867). Tento stav je zapříčiněn pokračujícím ukončováním části projektů z posledních výzev programu. Dosažená hodnota počtu podpořených firem dotací tak vzrostla o 10 %, zatímco FN o 7 %. Pokud se podíváme na naplňování tohoto hlavního ukazatele na úrovni všech PO, dá se předpokládat, že OP PIK naplní své cíle stanovené pro rok 2023. Závazek na PO1 již překročil 107 % cílové hodnoty, na PO2 překročil cíl o 12 %, na PO3 dokonce o 19 %, na PO4 se závazek pohybuje na 123 %. ŘO dále průběžně sleduje naplňování jak finančních, tak věcných ukazatelů výkonnostního rámce. Co se týká věcných ukazatelů, tak na PO1 u obou ukazatelů došlo k naplnění v rozmezí 84-106 % cílové hodnoty pro rok 2023, na PO2 byla již překročena 109 % hranice, PO3 byla nad 92 % a na PO4 se podařilo překročit hranici 84 %. Další zásadní a hlavní indikátor Soukromé investice odpovídající veřejné podpoře podniků (granty) vykazoval rovněž velmi významný vývoj hodnot. Závazky oproti minulému období klesly o cca 1 % na úroveň celkových 3 900,99 mil. EUR a skutečné plnění dosáhlo zvýšení o cca 24,9 % na hodnotu 2 866,80 mil. EUR. K významným nárůstům došlo také u výstupových indikátorů se zdrojem Ž/P (žadatel/příjemce) v souvislosti s výše uvedenou skutečností, že docházelo k ukončování řady projektů z uzavřených výzev. ŘO předpokládá, že ještě v průběhu roku 2023 bude docházet k dalšímu výraznému růstu dosažených hodnot indikátorů.

V roce 2022 se konala dvě řádná jednání Monitorovacího výboru (MV) OP PIK. Monitorovací výbor OP PIK projednal a schválil Výroční zprávu OP PIK za rok 2021, aktualizaci Evaluačního plánu OP PIK, aktualizaci Ročního komunikačního plánu OP PIK 2022 a Roční komunikační plán OP PIK pro rok 2023.